

Spis treści

Wstęp	9
Rozdział I	
Pozycja konkurencyjna oraz czynniki zdolności konkurencyjnej gospodarek w świetle teorii	15
1.1. Konkurencyjność, korzyść komparatywna oraz korzyść konkurencyjna gospodarki	15
1.1.1. Konkurencyjność międzynarodowa — podstawowe pojęcia	15
1.1.2. Międzynarodowa pozycja oraz zdolność konkurencyjna kraju .	20
1.1.3. Produktywność oraz efektywność gospodarki jako miernik kon- kurencyjności kraju	23
1.1.4. Źródła przewagi konkurencyjnej krajów oraz przedsiębiorstw	23
1.1.5. Główne czynniki oraz miary międzynarodowej pozycji oraz zdol- ności konkurencyjnej gospodarek.....	25
1.2. Wybrane teorie wymiany międzynarodowej a konkurencyjność gospo- darki	30
1.2.1. Przegląd teorii międzynarodowej wymiany gospodarczej oraz ich znaczenie dla konkurencyjności międzynarodowej	30
1.2.2. Teorie bezpośrednich inwestycji zagranicznych (BIZ) oraz jakości- ciowo-innowacyjne zmiany w gospodarce	33
1.2.3. Teoria lokalizacji a teoria międzynarodowej wymiany gospodar- czej	41

1.2.4. Teoria internacjonalizacji i jej znaczenie dla rozwoju konkurencyjności przedsiębiorstw	43
1.2.5. Teorie instytucjonalne, rozwój gospodarczy a konkurencyjność gospodarki	47
1.3. Metodologiczne problemy pomiaru zdolności konkurencyjnej - metody i narzędzia zastosowane w pracy	50
1.3.1. Wybrane mierniki ilościowe i jakościowe pomiaru pozycji oraz zdolności konkurencyjnej	50
1.3.2. Znaczenie powiązań inwestycyjno-handlowych w stymulowaniu zdolności konkurencyjnej gospodarek	52
1.3.3. Pozycja oraz zdolność konkurencyjna przedsiębiorstw w świetle badań ankietowych	53
1.3.4. Rankingi międzynarodowej konkurencyjności	55

Rozdział II

Transformacja, liberalizacja a główne czynniki wzrostu państw nadbałtyckich	61
2.1. Transformacja i integracja regionalna a wzrost gospodarczy	61
2.1.1. Dynamika wzrostu gospodarczego i zmiany realnego kursu walutowego	61
2.1.2. Liberalizacja oraz regionalna integracja państw nadbałtyckich. Znaczenie Układów Europejskich	66
2.1.3. Znaczenie handlu zagranicznego dla małych, otwartych gospodarek Estonii, Litwy i Łotwy. Rosnący udział handlu zagranicznego z UE	70
2.1.4. Wielkość, dynamika i struktura obrotów handlowych z UE ..	73
2.2. Czynniki wzrostu zasobów kapitałowych oraz technologicznych państw nadbałtyckich w okresie 1992-2003. Kluczowa rola bezpośrednich inwestycji zagranicznych	87
2.2.1. Atrakcyjność inwestycyjna państw nadbałtyckich. Prywatyzacja jako główna determinanta napływu BIZ	87
2.2.2. Wielkość, dynamika, struktura oraz czynniki napływu BIZ do państw nadbałtyckich. Sektorowy, gałęziowy oraz regionalny rozkład BIZ	96
2.2.3. Znaczenie BIZ w rozwoju infrastruktury energetycznej, transportowej, komunikacyjnej oraz bankowej państw nadbałtyckich	111
2.2.4. Ujęcie bilansowe międzynarodowej konkurencyjności państw nadbałtyckich. Znaczenie BIZ	123
2.3. Diagnoza zdolności konkurencyjnej gospodarek Litwy, Łotwy i Estonii	133
2.3.1. Konkurencyjność przemysłu: produktywność oraz koszty jednostkowe w przemyśle państw nadbałtyckich i UE	133

2.3.2. Państwa nadbałtyckie w świetle raportów i wyników badań międzynarodowej konkurencyjności	139
2.3.3. Analiza SWOT gospodarek państw nadbałtyckich	142
Rozdział III	
Analiza konkurencyjności Estonii, Litwy i Łotwy	145
3.1. Próba oszacowania roli regionalnych powiązań inwestycyjno-handlowych w budowaniu zdolności konkurencyjnej przedsiębiorstw	145
3.1.1. Warunki wyjściowe, procesy restrukturyzacji oraz budowanie zdolności technologicznej sektora przemysłu państw nadbałtyckich	145
3.1.2. Rola BIZ w zakresie wprowadzania nowych technologii, B+R oraz nowych metod zarządzania w oparciu o badania empiryczne przedsiębiorstw w Estonii, Litwie i Łotwie	150
3.2. Wskaźniki specjalizacji Estonii, Litwy i Łotwy na jednolitym rynku europejskim	159
3.2.1. Wskaźniki ujawnionych przewag względnych państw nadbałtyckich na rynkach UE	159
3.2.2. Handel wewnątrzgałęziowy państw nadbałtyckich w relacjach z UE	166
3.2.3. Handel nowoczesnymi technologiami w handlu Estonii, Litwy i Łotwy z UE.....	171
3.3. Wpływ BIZ i handlu zagranicznego na konkurencyjność eksportu wyrobów przemysłowych państw nadbałtyckich	174
3.3.1. Współzależność BIZ i ujawnionych przewag względnych w handlu nowoczesnymi technologiami z UE	174
3.3.2. Rozwój eksportu do UE: porównanie przedsiębiorstw krajowych z przedsiębiorstwami z udziałem BIZ.....	176
Rozdział IV	
Strategia budowy zdolności konkurencyjnej państw nadbałtyckich	185
4.1. Polityka wspierania rozwoju technologicznego i innowacyjności przemysłu w państwach nadbałtyckich i UE	185
4.2. Strategia Lizbońska a konkurencyjność gospodarek państw nadbałtyckich	191
4.3. Polityka pomocy finansowej UE dla państw nadbałtyckich w celu wspierania konkurencyjności ich przemysłu	195
4.4. Implikacje polityki wsparcia rozwoju technologicznego i innowacyjności przemysłu dla konkurencyjności eksportu i napływu BIZ	198
Zakończenie	203
Bibliografia	205
Wykaz skrótów	211
Aneks	213